

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Nicolao iii

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

episcopi p̄ntia repellat. fauēt eius oēs sentētie et quis sufficiens esset hanc questionē p̄ponere scisci tantur. Tunc nullus sufficiens inueneret. episcopus dixit. Quis em̄ nostrū ad hoc tam sufficiens est sicut vos o dñia. que ceteros nos et eloquentia p̄ceditis. et sapientia nobis omnibus amplius rutilatis? Vos igitur hanc p̄ponite questiones. Tunc illa dixit. Interrogatur quod est maius mirabile qd̄ deus yn̄q̄ in parua re fecerit. Interrogat̄ de hoc peregrinus per nunciū dixit. Diuersitas et excellētia facierum. Inter tot em̄ homines qui fuerunt ab initio mundi et vsq̄ in finem futuri sunt duo reperiri non possent. quoz facies per om̄ia similes essent. et in ipsa quoq̄ tam minima facie omēs sensus corporis deus collocauit. Audiētes oēs eius respōsionem admirantes dixerūt. Vera et optima est solutio questionis. Tunc mulier ait. P̄ponat sibi sc̄da questio gramoz. in qua melius possumus eius sapientia experiri. Querat ab eo vbi terra sit altior omni celo. Percunctat̄ de hoc peregrinus respōdit. In celo empirco vbi residet corpus xp̄i. Corpus em̄ xp̄i qd̄ est altior omni celo est de nostra carne formatū. Porro caro nostra que dam terrea substantia est. Quare ergo corpus xp̄i sup̄ om̄es celos sit et de nostra carne originē duxerit. caro aut nostra de terra sit condita. constat qd̄ vbi corpus xp̄i residet. ibi p̄culdubio terra altior celo manet. Refert nunciū que responderat peregrinus. Et ecce omnes respōsiones eius mirabiliter approbat. et magnifice sapientia eius laudat. Tunc illa iterum dixit. fiat ei tertia questio grauissima et occulta. et ad soluendū difficilis et obscura. vt sic eius sapientia tercio comprobet. et dignus sit vt ad mensuram ap̄scopi merito admittat. Queratur ab eo q̄tum spacium sit a terra vsq̄ in celū. Requisitus de hoc peregrinus nunciū dixit. Uade ad eum qui te misit ad me et de hoc diligenter percunctare. Ipse em̄ melius me hoc nouit. et ideo tibi de hoc melius respondebit. Nam ipse illud spacium mensurauit qm̄ de colo in abyssum cecidit. ego autē de celo nunq̄ cecidi. et ideo illud spacium nunq̄ mensuraui. Nō enim est mulier sed dyabolus qui se posuit in similitudinē mulieris. Audiens hoc nunciū uehemēter expaui et ea que audierat coram omnibus recitauit. Mirantibus itaq̄ omnibus et stupētibus antiquus hostis de medio corū euauit. Episcopus autē rediens ad se redarguit amare semetip̄m et de perpetrata culpa ueniā lamētabiliter precabatur. Misitq̄ nunciū vt peregrinū introduceret. sed ne quāq̄ amplius inuenit. Tunc ep̄s populum cōuo-

cauit et eis euidenter exposuit ordinem geste ref̄. p̄cepitq̄ vt oēs ieiunijs et orationibus insisterēt si forte dominus reuelare alicui dignaret. quibus ille peregrinus fuerit. qui cum a tanto periculo liberauerit. Reuelatū est aut̄ illa nocte ep̄s. opo qd̄ beatus andreas fuerit. qui p̄ liberatione ip̄ius se posuerit in habitu peregrini. Cepit igitur ep̄s in deuotione beati andree magis crescere. ac eū exinde in reuerentia plus habere. ¶ Cum p̄posuit quidam cuiusdam ciuitatis agrū sancti andree abstrulisset. et ob hoc grauissimis febribus orante ep̄o fuerit correptus. ille ep̄iscopum rogauit vt pro se oraret. et agrum sibi redderet. Sed cum orante ep̄o sanitatem recepisset. agrum iterum vsurpauit. Tunc ep̄s orationi se dedit et omnes lampades ecclesie fregit dicens. Hoc lumen non accendetur donec dominus se de suo inimico vindicet. et ecclesia qd̄ amisit recuperet. Et ecce p̄positus grauissimis iterum febribus laborauit. Misitq̄ nuncios ep̄o vt pro se oraret. et agrum suum et alium sibi similes redderet. Cui cū ep̄scopus respōderet. iam orauit et exaudiuit me deus. ipse ad eum se portari fecit et vt ecclesiam intraret adorandū coegit. Ep̄s dum ecclesiam ingreditur. ille subito moritur. et ager ecclesie restituitur.

De sancto Nicolao iii. ¶

Nicolaus dicitur a nicos qd̄ est victoria. et lacus quod est populus. inde nicolaus quasi victoria populi. id est victoz que popularia et vilia sunt. Vel dicitur victoria populi. quia multos

populos vita et doctrina docuit vicia et peccata vincere. Uel nicolaus dicta nicos quod est victoria. et laos. quasi victoria laus. Uel a nitor et laos quod est populus. quasi nitor populi. Habuit enim in se et que nitor est et mundiciam faciant. Nam secundum ambrosio. mundat sermo diuinus. mundat vera confessio. mundat sancta cogitatio. mundat bona operatio. Et legendam doctorum argolica conscripserunt. Est autem argos secundum ysidorum ciuitas grece. Unde et argolica greci vocantur. Alibi quoque legitur quod methodius patriarcha eius vitam grece scripsit. quam iohannes dyaconus in latinum translulit. et plura addidit.

Nicolaus cuius patre urbis. ex diuitibus et sanctis parentibus originem duxit. Pater eius epiphanius. mater vero iohanna dicta est. Quem cum in primis iuuenturis sue flore parentes genuissent. deinceps continentes uidentes celibet vitam duxerunt. Hic prima die dum balneari cretus stetit in pelui. Insuper quarta et sexta feria tantum semel uera sugebat. factus autem iuuenis aliorum iuuenum deuitans lasciuas. ecclesiarum potius terebat limina. et quicquid ibi de sacra scriptura intelligere poterat. memoriter retinebat. Parentibus uero suis defunctis cogitare cepit qualiter tantas diuitiarum copiam. non ad laudem humanam. sed ad dei gloriam dispensaret. Tunc quidam couicaneus suus satis nobilis. tres filias uirgines ob inopiam prostituere cogitur. ut sic infamie eorum commercio aleretur. Quod uel sanctus compit seclus abhorruit et massam auri panno inuolutas in domum eius per se nostram nocte clam iccit. et clam recessit. Mane autem surgens homo massam auri reperit et deo gratias agens primo genite nuptias celebrauit. Non multo post tempore dei famulus simile peregit opus. Quod rursus ille reperit et in laudes immensas propens. de cetero vigilare proposuit. ut sciret quis esset qui sue inopie subuenisset. Post paucos etiam dies duplicatam auri massam in domum proiecit ad cuius sonitum ille exiit et nicolaum fugientem insequit talique uoce alloquit. Siste gradum. teque aspectum ne subtrahas meo. Sicque accurrens uelocius nicolaum hunc esse cognouit. Mox humi prostratus osculari uolebat pedes eius. Quod ille fugiens ab eo exegit. ne cum quodam uiueret publicaret. Post hoc miree ciuitatis defuncto episcopo. conuenerunt episcopi illi ecclesie de episcopo prouisuri. Aderat autem inter eos quidam magne auctoritatis episcopus. ad cuius electionem omnium sententia dependebat. Cum igitur sanctos ieiunios et orationibus insistere monuisset

nocte illa uocem audiuit dicentem sibi. ut hora matutinali fores ecclesie obseruaret. et quem primus ad ecclesiam cuius etiam nomen esset nicolaus uenire conspiceret. ipsum in episcopum consecraret. Hoc ergo alijs reuelans episcopis admonuit. ut omnes orationibus insisterent et ipse presoribus excubaret. Mirum in modum. Hora matutinali quasi a deo missus ante omnes se agebat nicolaus. Quet apprehendens episcopus. opus dixit ei. Quod tibi nomen est? Ille ut erat columbina simplicitate plenus. inclinato capite nicolaus inquit vestre sanctitatis seruus. Quam in ecclesiam ducentes licet plurimum renitentem in cathedram collocauerunt. Ipse autem eandem quam prius humilitatem et moris grauitatem in oibus iectabatur. In oratione uigilabar. corpus macerabat. mulierum consortia fugiebat. humilis erat in oibus suscipiendo. efficacis in loquendo. alacris in exhortando. seuerus in corripiendo. fers quoque sicut legitur in cronica quadam nicolaus niceno interfuisse concilio. **¶** Quadam autem die dum quidam nauis periclitarentur. ita eius lacrimis orauerunt. Nicolae famule dei si uera sunt que de te audiimus. nunc ea et periamur. Mor quidam in eius similitudinem apparuit dicens. Ecce assis uocatus es in me. Et cepit eos in antennis et rudibus alijsque iudare nauis armentis. Statimque cessauit tempestas. Cum autem ad eius ecclesiam uenissent que nunquam ante uiderant sine indice cognouerunt. Tunc deo et sibi de sua liberatione gratias egerunt. Quod ille diuine misericordie et eorum fidei non suis meritis attribuire docuit. Quodam tempore totas puinciam sancti nicolae famas valida percussit. ita ut oibus deficerent alimenta. Audiens autem uir dei naues onustas tritico portui applicasse. illuc statim proficiscens. rogans nauas. ut saltem in centum modijs per quolibet nauem fame periclitantibus subueniret. Cum illi. Non audeamus pater. quia mensuratum alexandrie oportet in horrea imperatoris nos reddere. Quibus sanctus dixit. facite nunc quod dico et uobis in dei uirtute permitto quod nullas minorationem habebitis apud regium exactorem. Quod cum fecissent. et eandem mensuram quam alexandrie acciperant reddidissent ministris imperatoris miraculum referunt. et decem in suo famulo magnifica laude attolunt. Fri mentum autem secundum yniuersos indigentiam uir dei distribuit. ita ut miraculose duobus annis non tantum ad victum sufficeret. sed etiam ad usum faminis abundaret. Cum autem regio illa ydolatre deseruisset. preceteris ne phade dyane simul lacrum populus coluerat. adeo ut usque ad tempus

viri dei nonnulli rustici p̄dicte religioni execrabili
 deseruier̄t. ac sub quadā arborē cōsecrata dyane
 quosdam ritus gētilium execraret. At vir dei pre
 dictum ritus de omnibus finibus expulit. ipsamq̄
 arborē p̄scidi mādauit. Iratus ex hoc cōtra eū
 hostis antiquus. oleū mydiaton qd̄ contra natu
 ram in aqua ⁊ lapidib⁹ ardet cōfecit seq̄ in forma
 cuiusdā religiose femie transfigurās quibusdā ad
 virū dei nauigātib⁹ in quadā sagenula obuiauit
 Sicq̄ affata est eos. Malles ad sanctū dei venire
 vobiscum sed nequeo Rogo ergo vos vt hoc oleū
 ad ei⁹ ecclesiā deferatis. ⁊ ob mei memoriā ex illo
 aule ei⁹ parietes liniatis. et statim euauit. Et ec
 ce aliā cernūt nauiculā cum honestis p̄sonis. inter
 quos vnus erat similitimus sancto nicolao. Qui sic
 ait illis. Heu quid mulier illa locuta ē vobis. vel
 quid attulit? Illi autē cūta per ordinē narrauerūt.
 Quibus ille. Hec est impudica dyana. et vt me ve
 rum dicere cōp̄obetas. oleū illud in mare p̄iici
 te. Quibus p̄iiciētibus. ingens ignis in mari suc
 cendit. et cōtra naturam diuicius in mari conspicit
 ardere. Veniētes igitur ad seruū dei aiebāt vere
 tu es ille qui nobis in mari apparuisti et a dyabo
 li insidijs liberaasti. **¶** Per idē tēpus eū que
 dam gēs romano imperio rebellasset cōtra eā im
 perator tres p̄icipes nepodanū. vsūm. et apilo
 nē misit. Quos portui adriatico ob ventū contra
 rium applicatos: brūs nicolaus vt secum cōmede
 rent inuitauit: volēs vt gentē suā a rapinis cōpe
 serent quas in nudinis exercēbāt. Interim dus
 sanctus abesset. cōsul corrup⁹ pecunia tres inno
 centes milites iusserat decollari. Qd̄ vt vir scūs
 audiuit. rogauit principes illos vt secus illuc vsq̄
 gradu concito p̄perarent. Veniensq̄ ad locū vbi
 decollādi erāt. inuenit eos poplice flexo et facie iā
 velata. et spiculatorē ensem super eoz̄ capita iā
 vibrasse. At nicolaus zelo accensus in lictorē se au
 dacter ingessit. et gradus de manu eius eminus p̄
 pulit. innocentēs solūēs. eos incolumes secum
 duxit. Jico ad p̄torio cōsulis p̄perat. et fores
 clausas vi referat. Nox illi cōsul accurrēs saluta
 uit eū. Aspēnēs hoc sanctus dicit. Inimice dei le
 gis p̄uar: caror: qua temeritate p̄sumpsisti tāti cō
 scius sceleris. vultum cōspicere nostrum? Quem
 postq̄ plurimū obiurgauit. ad preces tamē illoz̄
 ductum eū penitentem benigne recepit. Recepta
 igit̄ benedictiōe imperiales nūcij iter peragūt et
 imperio sine sanguine hostes subdūt. Rediētēsq̄
 ab impatore magnifice sunt recepti. Quidāz autē
 eoz̄ felicitatibus inuidentes. p̄fecto impatore: is p̄ci

ce et p̄cio suggesserunt. vt eos apud impatorem
 de lese maiestatis crimine accusaret. Qd̄ cū impa
 tori suggessisset. ille nimio furore repletus eos in
 carcerari p̄cepit. ac sine aliqua interrogatiōe illa
 nocte eos occidi mādauit. Quod cū a custode di
 dicissent. seiderūt vestimēta sua. et gemere amare
 ceperūt. Tunc vnus eoz̄ scilicet nepodanus reco
 lens q̄ brūs nicolaus tres innocētes liberauerat
 exortat⁹ ē alios vt ei⁹ patrociniā flagitarent. Quī
 bus orātib⁹ sanctus nicolaus nocte illa p̄stāno
 imperatori apparuit dicēs. Cur illos p̄incipes tā
 iniuste cōp̄bendisti: et morti sine crimine addixi
 sti? Surge velox: eosq̄ quātocius dimitti iubeto.
 Sin autē oro deū vt tibi suscitet bellū in quo tu cor
 ruas. et bestijs cibus fias. Cui impator: Quis es
 tu q̄ hac nocte palaciū meū ingressus talia audes
 loqui? Cui ille. Ego sum nicolaus miree ciuitatis
 ep̄us. Sicut p̄fectū similiter terruit. per vltus di
 cens. Mente et sensu perditē. cur in nece innocē
 tum consensisti? Perge cito et eos liberare stude.
 Sin autē corpus tuū vermibus scaturiet. et dom⁹
 tua citius destructur. Cui ille. Quis es tu q̄ nobis
 tāta minaris? Scito inquit me esse nicolaū miree
 ciuitatis ep̄iscopū. Utriq̄ euigilātib⁹. statim mu
 tuo sua somnia pandunt. et p̄ illis incarcerationis cō
 tinuo mittūt. Quib⁹ ait impator: Quas magicas
 artes nostis: vt tātis nos illudatis somnijs? Cui
 illi respōderūt se magos nō esse. nec mortis sentē
 ciā meruisse. Tūc impator. Nostis inquit hominē
 cui nomē est nicolaus? At illi audito hoc noīe ma
 nus extēderunt ad celū rogātes deū vt eos sancti
 nicolai meritis a p̄senti periculo liberaret. Et cū
 imperator totam vitam eius ⁊ miracula ab eis di
 dicisset dixit eis. Ite et deo gratias agite. qui vos
 eius precib⁹ liberauit Sed ⁊ de nostris cidē affer
 te gaudiolis rogantes eū vt vltorius mibi minas
 non inferat: sed pro me et regio meo ad dominū
 preces fundat. Post paucos dies p̄dicti viri ad dei
 famulum veniūt: moxq̄ ad eius pedes humiliter
 se prosternūt dicentes. Vere famulus dei es: vere
 cultor: et amator xp̄isti. Cūq̄ sibi omnia per ordi
 nem retulissent. ille eleuatis in celum manibus im
 mēsas deo laudes retulit: ac bene instructos p̄ci
 pes ad p̄pria remisit. **¶** Cum autē dñs vellet
 eū a ssumere: rogauit dñs vt angelos suos sibi mit
 teret. Et inclinato capite angelos ad se venire vi
 dit et dicto psalmo. Ante dñe sp̄ui ⁊ c. vsq̄ i man⁹
 tuas ⁊ c. tradidit sp̄uz anno dñi. ccc̄l̄iii. vbi celest̄
 um melodia audita ē. Qui dum sepultus fuisset in
 tūba marmorea: a capite fōs olei et a pedib⁹ fōs

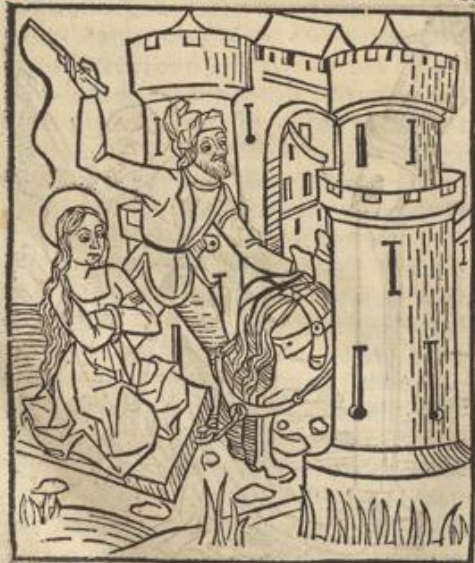
aque profluxit: et vsq; hodie ex eius mēbris sacru
 resudat oleum valens in salutem multorum. Suc
 cessit autē ei quidam vir bonus qui tamen de sede
 sua ab inuidis est depulsus. Quo cieto oleū flue
 re desijt. Sed eo reuocato protinus emanauit.
 Post multum vero tēpōis thurci miream urbem
 destruxerūt. Quadraginta vero septē milites ba
 renses. illuc profecti quatuor monachis illis ostē
 dentibus tumbā sancti nicolai aperuerunt: ossaq;
 eius in oleo natācia in urbem baream reuenter
 detulerunt. anno dñi. Mlxxxvij. **U**ir quidam
 ab vno iudeo quandā summā pecunie mutuo ac
 cepit iurās super altare sancti nicolai cum aliū fide
 iusso: ē habere nequiret. q̄ q̄citus posset sibi red
 deret. Tenente autē illo diu pecuniam: iudeus eā
 expostulauit: sed eā sibi reddidisse affirmat. Tra
 hit ergo eū ad iudiciū et iuramētum indicitur de
 bito: ille baculuz cauatū quē auro immuto imple
 uerat secū detulerat: ac si ei? adminiculo indige
 ret. Volēs igit facere iuramētū iudeo baculū tra
 didit reseruandū. Iurauit ille q̄ plus sibi redde
 rit etias q̄ deberet. facto iuramēto baculū suū re
 pecijt. Et iudeus ignarus astucie euz sibi reddidit
 Rediens autem qui fraudem fecerat in quodā bē
 nio oppressus corruit somno: currusq; euz impetu
 ueniens cum necauit: et plenum baculuz auro fre
 git: et aurum effudit. Audiēs hoc iudeus concitus
 illuc venit. Cūq; dolum vidisset et a multis ei sug
 gereretur vt aurū reciperet omnino rennuir: nisi
 qui defunctus fuerat ad vitā beati nicolai meritis
 redderet: asserens se si hoc fieret baptisma susce
 pturū et xpianum futurū. Cōtinuo qui defunctus
 fuerat suscitatur: et iudeus in xpi nomie baptizaf.
Uir quidā iudeus videns beati nicolai virtuo
 sam potentā in miraculis faciēdis: ymaginē eius
 sibi fieri precepit: eamq; in sua domo collocauit.
 Cui res suas cum aliquo longius iret cum minis
 cōmendabat: hec vel similia verba dicēs. Ecce ni
 colae omnia bona mea vobis custodiēda cōmitto
 et nisi oīa bene custodieritis: vlcionē expectande
 vobis verberibus et flagellis. Quadā igitur vice
 dum ille abisset. fures adueniūt: cuncta rapiūt so
 lam ymaginē derelinquunt. Iudeus autē rediens
 et se spoliatum vidēs: ymaginem alloquit talibus
 vel similibus vsus verbis. Domine nicolae nōne
 i domo mea vos posuerā vt res meas a latronib?
 seruarētis? Cur hoc facere nolūistis: et latrones
 quare nō p̄hibuistis? Igit̄ dira tormēta recipies
 et p̄ latronibus penā lues. Sicq; damnū meū in
 tuis recōpensabo tormētis: et furorē meū in tuis

refregirabo verberibus et flagellis. Accipēs er
 go iude? ymaginē dire eā verberat: direq; flagel
 lat. Mira res pro: osus et stupēda: diuidēbus furi
 bus que rapuerāt: sanctus dei tanq̄ in se verbera
 recepisset apparuit: hec vel similia verba dicens.
 Cur tā dire p̄ vobis flagellatus sum? Cur tā cru
 deliter verberatus: cur tormēta tot passus? Ecce
 quomodo corpus meū luit: ecce qualiter effusione
 sanguinis rubet. Pergite citius et cuncta reddite
 que tulistis. Alioquin dei omnipotētis in vos ira
 deficiet: ita vt scelus vestrū in mediū publicetur.
 et quilibet vestrū suspēdiū paciatur. Ad quē illi
 Quis es tu q̄ nobis talia loqueris? Et ille. Ego sū
 nicolaus seruus ihesu xpi quem iudeus ille pro re
 bus suis quas tulistis tam crudeliter flagellauit.
 Territi illi ad iudeū veniunt miraculum referunt
 ab eo quid ymagini fecerit audiunt cūcta reddūt.
 Sicq; et latrones ad viā redeūt rectitudinis et iu
 deus fidē amplectit saluatoris. **U**ir quidā pro
 amore filij sui litteras addiscētis festū sancti nico
 lai annuatim solemniter celebrabat. Quadā igit
 vice pater pueri cōiuuiū p̄parauit et mltos deri
 cos iuitauit. Ueit autē diabolus ad ianuā i habitu
 peregrini: petēs elemosinā sibi dari. Et iubet quā
 totius pater filio vt det elemosinam pegrino. Pro
 perat puer: sed peregrinū non inueniēs in se quā
 abeuntē. Cūq; ad quoddā vicū peruenisset ap
 p̄chēdens dyabolus puerū cum strāgulauit. Qd
 audiens pater uehemēter ingemuit: corpus tulit
 i thalamo collocauit. Lepitq; p̄ do: ore clamare et
 dicere. fili dilectissime quomō est tibi. Sācte nico
 lae heccine est merces honoris quē vobis tamdiu
 exhibui? Et cū hec et similia patēter dicere statim
 puer quasi de somno euigilans oculos aperuit et
 surrexit. **U**ir quidam nobilis rogauit bea
 tum nicolaū vt sibi filiū a dño impetraret: promit
 tens se filiū ad ecclesiā ei? ducturū et ciphū aureuz
 oblaturū. filius ergo nascit: et ad etatē p̄ducit.
 et ciphus fieri iubetur. Qui dum sibi valde place
 ret: suis cum adaptauit vsibus: et alium eque va
 lentē fieri p̄cepit. Nauigantibus itaq; ad ecclesiā
 sancti nicolai iubet pater filio: vt in illo ciphō quē
 primo fieri fecit aquā sibi afferret. Puer autē cum
 vellet aquā haurire euz ciphō in mari cecidit et sta
 tim disparuit. Pater autē amare flens nihilomin?
 votū suū perfecit. Veniens igit ad altare sancti
 nicolai cum obtulisset secundū ciphū tanq̄ proie
 ctus cecidit de altari. Cum autem cum eleuasset et
 super altare iterū posuisset rursus de altari lōgius
 est proiectus. Mirātibz omnibus ad tam grāde

De sancta Lucia

spectaculū: ecce puer sanus et incolumis aduenit, primum ciphū in suis gestans manibus. Narravit qz coram omnibus qz quando in mari cecidit statim beatus nicolaus affuit: et ille sum seruauit. Sicqz pater eius letus effectus ytrumqz ciphum beato nicolao obtulit. **Q**uidā vir diues meritis beati nicolai filiū habuit quem adeodatū vocauit. Hic sancto dei capellā in domo sua cōstruēs omni āno festum eius solemniter celebrauit. Erat autē locus ille situs iuxta terrā agarenōz. Adeodatus ergo quadā vice ab agarenis capitur: et in seruitutē regis eoz deputat. Se quēti anno dñi festū sancti nicolai pater eius deuote celebraret. et puer ciphuz p̄ciosum tenēs regi assisteret recolat suā captiōnē parentū dolorē: et gaudiū qd̄ in domo sua ea die fiebat cepitqz altius suspirare. Quorum suspirioz causam dū rex minis extorsisset ait rex. Quicquid tuus nicolaus agat tu bic nobiscum manebis et subito facto vento vehemētī totāqz domū concutiente puer cum ciphō rapit: et ante fores ecclesie ubi parētes agebant solēnia collocat: et magnū gaudiū omnibus generat. Alibi legit tamen qz p̄dictus iuuenis fuit de nomādia q̄ vltra mare pergens a soldano capit et ante eum sepe verberatur. Qui dum in festo sancti nicolai verberaretur et in carcere inclusus sleret. et p̄ sua liberatiōe et p̄ solētia quā tunc habere cōsueuerat: subito obdormiuit et cuigilās in capella patris sui se inuenit.

De sancta Lucia. iiii. A

Lucia dicitur a luce. Lux em̄ habet pulchritudinem in aspectione: quia vt dicit ambrosius. Lucis natura est: vt omnis in eius aspectu gratia sit habet etiam effusionē sine coinquatione: quia que cūqz p̄ immūda diffusa nō coinquatur: rectū in cessum sine curuitate. longissimam lineā pertransit sine morosa dilatione. Per hoc ostēditur qz beata virgo lucia habuit decoretz virginitatis sine aliqua corruptione: diffusionē caritatis sine aliquo immūdo amore: rectū in cessum intētionis in deum sine aliqua obliquitate: longissimam lineā diuine opationis sine negligentia tarditate. Vel lucia dicit: quasi lucis via.

Lucia virgo siracusana nobilis genere audicens famā sancte agathe p̄ totam siciliam diuulgari sepulchroz eius adiit. cum matre sua eubicia annis quatuor fluxū sanguinis incurabiliter patiēte. Inter ipsa igit missarū solēnia contigit vt illud euangeliū legeret in quo dominus mulierem ab hac passione sanasse narratur. Tūc lucia matri dixit Si credis his q̄ legunt crede agathā illuz semp̄ habere p̄sentē p̄ cuius nomine sustinuit passionē. Si ergo eius sepulchrū credens contigeris p̄fecta cōtinuo sanitate gaudebis. Igit recedentibus cum etis: et matre et filia iuxta sepulchrū in oratione existētibz lucia somnus arripuit: viditqz agatham in medio angeloz gēmis ornatā stantem et dicentem sibi. Soror mea lucia virgo deo deuota quid a me petis quod ipsa poteris prestare continuo matri tue? Nā ecce per fidē tuam sanata est. Euigilans autem lucia matri sue dixit. Mater mea ecce sanata es per ipsaz ergo te de precor: que suis orationibus te sanauit ne michi de cetero nomines sponsuz: sed quicquid michi datura es pro dote pauperibus elargire. Cui mater ait. Tege prius oculos meos et quicquid volueris de facultatibus facito. Ad quas lucia. Qd̄ moriēdas ideo das: quia ferre tecū non potes. Da igit dum viuis et mercedē habebis. Cum ergo redissent fit quotidie distractio rerū et dant in necessitatibus pauperum. Interea dum patrimoniū distribuitur ad sponsi: noticiā peruēnit: requirit sp̄sus a nutrice de his. Respondit illa caute qz vtiliorem possessionē sp̄sa sua inuenisset: quas suo volebat nomine cōparare: et ideo videbat aliquātra distrahere. Credidit stultus carnale cōmercium et cepit aucto: esse vendētium. Venditis autē omnibus et pauperibus erogatis sp̄sus trahit eam corā p̄dchasio cosulari dicens eam xp̄ianam esse et contra leges agere augustorum. **¶** Inuitante igit